

НАЦИОНАЛНИ ПЕРСПЕКТИВИ ОД ЕВРОПСКАТА ДЕБАТА

Забрана за увоз на жито

По воведувањето на едностраните забрани за увоз на жито, тензиите продолжуваат да растат меѓу Полска, Словачка, Унгарија и Украина.

КОРЕНОТ НА ПРОБЛЕМОТ

[← ПРОЧИТАЈТЕ ПОВЕКЕ](#)

Одлуката на Европската комисија за укинување на привремената забрана за увоз на житарки, отвори „пукнатини во овој ѕид на солидарноста“ меѓу Украина и нејзините соседи во Централна и Источна Европа, пренесува „DW“. Приливот на пченица, пченка, семе од репка и сончоглед, транспортирани преку пристаништата на Црното Море пред руската блокада, сега поминува низ Полска, Словачка, Унгарија и Романија, кои, освен Романија, објавија еднострано неопределени забрани за увоз. Иако загриженоста за потенцијалното опаѓање на профитот на локалните фармери и капацитетот за складирање служи како официјално оправдување за непочитување на правилата на единствениот пазар, неопходноста да се негува поддршка меѓу домашните конституенти пред изборите не е од помала важност, особено во Полска и Словачка. Додека унгарската влада ја следи типично про-руската линија, цврстиот став за забраната може да му помогне на Орбан да ги поправи односите со соседните држави. Во меѓувреме, Романија, чии избори не се до крајот на 2024 година, и Бугарија се ограничува на барање за построга контрола и надзор на извозот на жито од украинска страна, но сепак отворија проблеми во кои биле вклучени локални земјоделци и екстремно десничарски сили. Европската комисија останува на средината.

БОРБАТА ПРОДОЛЖУВА

[← ПРОЧИТАЈТЕ ПОВЕКЕ](#)

„Борбата за Украина не се одвива само на првите борбени линии, туку и на пазарите за жито“, посочува "Pravda". Сепак, се покажа дека е потешко за владите од Централна и Источна Европа да ги балансираат обврските кон украинските воени напори и нивните граѓани, носејќи одлука за забрана за увоз на жито од Украина. Додека словачките земјоделци веќе треба да добијат финансиски компензации во вкупна вредност од 16 милиони евра за загубите настанати како колатерална штета од глобалните цени на житото, словачката влада внимателно размислува за понудата на украинската влада да го контролира количеството на извезеното жито со издавање дозволи за извоз на ограничен број компании. Министерот за земјоделство Јозеф Биреш апелира да се започне подолгорочно проучување на нарушувачкото влијание на украинските млечни производи, месо и житарки што потенцијално ќе го имаат врз европското земјоделство и прехранбена индустрија. Алудирајќи на можноста Украина да се приклучи на Единствениот пазар, тој нагласува дека не може да се прават исклучоци кога станува збор за почитување на европските стандарди и интереси.

НЕМА КРАВИ

[← ПРОЧИТАЈТЕ ПОВЕКЕ](#)

Во услови на тековни контроверзии и тужба во Светската трговска организација (СТО), полската влада не отстапува и не губи време, пишува "Notes" од Полска. Киев ја поднесе жалбата против Полска, заедно со Унгарија и Словачка, како одговор на нивните еднострано забрани за увоз на земјоделски производи од Украина - забрани за кои Украина тврди дека се против правилата на СТО и на ЕУ. Европската комисија сè уште ги анализира забраните за да ја утврди нивната законитост. Полска тоа не ја спречува: „Таквата жалба до СТО не не плаши, односно немаме намера да го повлечеме ембаргото поради тоа“, рече владиниот портпарол. Француските и германските министри за земјоделство го критикуваа потегот за контрадикторна солидарност, заедничкиот пазар и единствениот пазар. Копајќи уште подлабоко, шефот на полската парламентарна комисија за надворешни работи Радослав Фогиел ја нарече критиката „неоправдана организација“. Со доаѓањето на изборите на 15-ти октомври, целото прашање е високо политизирано одвнатре, при што опозициските партии вината ја префрлаат на рамениците на владејачката партија Право и правда (Пис).

БЕЗ ОТКАЖУВАЊЕ

[← ПРОЧИТАЈТЕ ПОВЕКЕ](#)

Полска реши да оди чекор понатаму во сегашната расправија со Украина, пренесува "iDNES". Откако се одлучи за ембарго за жито, земјата сега исто така се реши да престане да испраќа оружје до својот сосед. „Нема да испраќаме повеќе оружје во Киев“, рече премиерот Матеуш Моравјецки. Според него, Полска сега ќе се фокусира на вооружување со модерно оружје. Сепак, премиерот вети дека ќе го одржи транзитот на украинската стока и објасни дека базата во Жешов, изградена со Американците и НАТО, „ќе продолжи да ја исполнува својата улога“. Полска досега беше силен поддржувач на Украина, но спорот за житото во голема мера ги влоши односите меѓу двете земји. За време на говорот на Генералното собрание на ОН, украинскиот претседател Владимир Зеленски рече дека некои „пријатели во Европа“ играат политички театар и го претвораат „житото во трилер“. Полскиот претседател Дуда возврати дека Полска ќе се грижи за своите интереси „ефикасно и решително“ и дека Украина треба да се сеќава на помошта што ја доби од Полска. Во средата, полскиот министер за европски прашања спомена дека ако спорот за жито продолжи да ескалира, тоа може да влијае на подготвеноста на полската јавност да ја поддржи Украина.